

Europos tyrimų orderio pertvarkymas: TREIO mokymo metodika

Trumpa politikos apžvalga Nr. 1

Įvadas

Projektu „TRaining on European Investigation Order“ – „Europos tyrimo orderis – mokymai“ (TREIO)¹, finansuojamu Europos Sąjungos, siekiama padidinti ETO veiksmingumą pateikiant standartizuotą mokymo medžiagą specialistams, dalyvaujantiems įgyvendinant šią teisinę priemonę. TREIO mokymo medžiaga, parengta kartu su e. įrodymų skaitmeninių mainų sistema (angl. „e-Evidence Digital Exchange System“, eEDES)², pateikia išsamias rekomendacijas specialistams, atliekantiems tarptautinius nusikalstamų veikų tyrimus. Mokymo turinys yra daugiapakopis, todėl patyrę specialistai gali tapti instruktoriais, tokiu būdu užtikrinant, kad ETO ir eEDES būtų plačiai taikomi ir naudojami.

Taikymo sritis ir tikslas

TREIO siekia rengti praktinius, visoje ES standartizuotus mokymus apie ETO ir eEDES, taip pat siūlo gaires, kaip juos pritaikyti įvairioms jurisdikcijoms. Mokymai yra skirti teisėjams, prokurorams ir kitoms kompetentingoms institucijoms, dalyvaujančioms išduodant ir vykdant ETO. TREIO modulinė ir daugiapakopė struktūra pritaikyta įvairaus lygio specialistams ir skirta pašalinti žinių spragas, nustatytas remiantis išsamiu poreikių vertinimu.

Daugiapakopis mokymo metodas

¹ <https://treio.eu/>

² Pagal Teisingumo ir vartotojų reikalų generalinio direktorato B.3 skyriaus prie Europos Komisijos vykdomą projektą sukurta sistema, skirta keistis formomis, dokumentais ir įrodymais pagal ETO darbo eigą, be kitų teismo bendradarbiavimo priemonių, taip pat vadinama bazinio sistemos modelio programine įranga pagal 2023 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2023/2844 dėl teismo bendradarbiavimo ir teisės kreiptis į teismą tarpvalstybinėse civilinėse, komercinėse ir baudžiamosiose bylose skaitmenizacijos, kuriuo iš dalies keičiami tam tikri teismo bendradarbiavimo srities aktai.

Šis projektas buvo finansuojamas pagal Europos Sąjungos teisingumo programą (2014-2020 m.) pagal Susitarimą dėl dotacijos Nr. 882068

TREIO taikoma daugiapakopio mokymo metodika palengvina žinių ir įgūdžių perdavimo platesnei valstybių narių auditorijai procesą. Mokant specialistus, kad jie patys taptų instruktoriais, šiais mokymais užtikrinamas ilgalaikis įgūdžių stiprinimas ir visuotinis geriausios praktikos pritaikymas. Šis metodas skatina nuolatinį mokymąsi ir prisitaikymą prie nacionalinių sąlygų, todėl ETO ir eEDES įgyvendinami veiksmingiau.

Mokymo rinkinio raida

Mokymo medžiaga buvo kartotinai tobulinama atsižvelgiant į grįžtamąjį ryšį ir pirminių mokymų rezultatus. Be to, patobulinus mokymo metodiką, mokymai buvo suskirstyti į nacionalinius mokymus ir tarptautinius mokymus, atsižvelgiant į jurisdikcijų specifiką ir ETO direktyvos³ įgyvendinimo skirtumus. Mokymo medžiaga yra modulinė, todėl ją galima lanksčiai pritaikyti atsižvelgiant į įvairius nacionalinius aspektus ir ilgesnius mokymo laikotarpius.

Apie mokymo medžiagą

Mokymo medžiagoje pateikiama išsami informacija apie ETO ir eEDES, kartu derinant teisinius aspektus su praktinėmis užduotimis. Mokymo programa parengta taip, kad atitiktų dalyvių poreikius ir prioritetus, būtų lanksti ir skatintų įsitraukti į realius scenarijus. Mokymo medžiagos rengimas grindžiamas prielaidomis, kad instruktoriai turi daug žinių apie Europos teisinės pagalbos sistemą ir kontekstą, taip pat akcentuojama mokymo medžiagos pritaikymo pagal kontekstą ir vertimo tikslumo svarba.

Be to, mokymo proceso metu, siekiant įvertinti dalyvių žinias, patirtį ir suvokimą, prieš mokymus ir po jų pateikiami vertinimo klausimynai. Atskirai pateiktame parengiamojo mokymo vertinimo klausimyne vertinama, kaip mokymų dalyviai susipažino su ETO direktyva ir e. įrodymų skaitmeninių mainų sistema. Klausimai apima informaciją apie ankstesnę mokymų patirtį ir savo žinių lygio įvertinimą. Įvertinimo po mokymų klausimyne, kuris taip pat dalijamas kaip atskira dalioji medžiaga, siekiama gauti grįžtamąjį ryšį apie mokymų veiksmingumą, vertinamus mokymosi rezultatus, pasikeitusį elgesį ir požiūrį bei pasitikėjimo lygį mokant kitus. Šie vertinimai labai

³ 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/41/ES dėl Europos tyrimo orderio baudžiamosiose bylose, OJ L 130, 2014-05-01, p. 1–36, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32014L0041>

svarbūs tobulinant mokymo metodikas ir užtikrinant nuolatinį TREIO mokymo programos tobulinimą.

Tikslinės grupės ir mokymo tikslai

Mokymai skirti teisėjams, prokurorams ir kitoms atitinkamoms institucijoms, siekiant suteikti jiems būtinų teisinių žinių ir praktinių įgūdžių, reikalingų išduoti ir vykdyti ETO naudojant eEDES. Mokymosi rezultatai apima ETO procedūrų struktūrizuotą supratimą, bendrą iššūkių identifikavimą ir įgūdžius veiksmingai naudotis eEDES.

Mokymo programa

Mokymai suskirstyti į keturias pagrindines dalis: ETO taikymo sritis, ETO išdavimas, ETO gavimas ir ETO vykdymas, pranešimas apie telekomunikacijų perėmimą (ITN) ir savitarpio teisinė pagalba (MLA). Kiekvieną dalį sudaro kelios sesijos, kuriose aptariamos konkrečios temos ir pateikiamos išsamios gairės instruktoriams.

Mokymo struktūra

Mokymai trunka dvi su puse dienos. Siūloma mokymo programa yra lanksti ir pritaikyta atsižvelgiant į įvairius nacionalinius ypatumus. Mokymo forma apima plenarines diskusijas, grupinius užsiėmimus ir baigiamąsias sesijas. Siūlomame tvarkaraštyje pateikiama sistema, pagal kurią instruktoriai gali palengvinti veiksmingą mokymąsi ir dalyvių įsitraukimą.

Mokymo vykdymas

Mokymų vadovai raginami skirti daug laiko mokymų pasiruošimui, užtikrinti, kad būtų susipažinta su medžiaga, pritaikyta atsižvelgiant į kontekstą ir įgytas eEDES naudojimo įgūdį. Mokymai gali būti rengiami vietoje arba internetu, daugiausia dėmesio skiriant integracinės ir interaktyvios mokymosi aplinkos kūrimui. Vertinimo procesai yra neatsiejama mokymo dalis, leidžianti gauti grįžtamąjį ryšį ir apsvarstyti mokymosi rezultatus bei mokymo veiksmingumą.

Išvada

TREIO mokymo metodika – tai išsamus ir adaptuotas požiūris į ETO ir eEDES naudojimo įgūdžių ugdymą valstybėse narėse. Suteikiant specialistams galimybę patiems tapti instruktoriais ir palengvinant nuolatinį mokymąsi bei adaptaciją, šia iniciatyva siekiama padidinti tarpvalstybinių nusikalstamų veikų tyrimų Europos Sąjungoje veiksmingumą ir efektyvumą.

